

передові методи та технології, сприяє розвитку нових концепцій та теорій. Забезпечення доступу до різноманітної інформації є ключовим елементом формування наукового середовища, яке відповідає викликам сучасного світу та сприяє постійному розвитку правознавства. Розуміння і раціональне використання інформації стає невід'ємною частиною наукового процесу у галузі права, що відкриває нові перспективи для глибшого розуміння та вдосконалення правової дійсності.

Література

1. Білоусова Т. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Кам'янець-Подільський держ. ун-т. Кам'янець-Подільський, 2004. 120 с.
2. Завальний А.М. Методологічні та теоретичні основи пізнання юридичних фактів: монографія. Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2011. 95 с.
3. Суворін О.В. Основи наукових досліджень та наукова інформація: навч. посібник. Східноукраїнський нац. унт ім. Володимира Даля. Технологічний ін-т. Луганськ, 2008. 129 с.
4. Кельман М.С. Юридична наука: проблеми методології: монографія. Львів. держ. ун-т внутр. справ. Тернопіль: Терно-граф, 2011. 492 с.

УДК 341.231.14 (075)(043.2)

Кабанець Є.М., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Ковальова О.В., д.ю.н., декан факультету № 1
Донецького державного університету внутрішніх справ

ЗАХИСТ ПРАВ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ

24 лютого 2022 року розпочалося повномасштабне вторгнення росії на територію України, це день, який розділив життя українців на «До» та «Після». Вибухи, розгублені люди, паніка, сльози, страх. Тисячі хлопців і дівчат стали на захист своєї країни, навіть вперше тримаючи в руках зброю. Країна-агресор показала, що вона безпощадна і ігнорує всі принципи міжнародного гуманітарного права під час війни.

Міжнародне гуманітарне право (далі – МГП) можна умовно поділити на дві основні категорії: «Право Женеви» (комплекс норм зосереджений на захисті жертв збройних конфліктів та визначає зобов'язання сторін конфлікту, до нього належать Женевські конвенції та їх додаткові протоколи), «Право Гааги» (правила, які регулюють допустимі засоби та методи ведення бойових дій, тобто Гаазькі конвенції та інші норми, що стосуються ведення війни. Окремо виділяють «право Нью-Йорку», яке охоплює норми МГП, розроблені в рамках ООН.

Багато українських військових перебувають у російському полоні та вже засуджені окупаційними та російськими судами, зафіксовані факти жорстокого поводження з ними. Український військовий, який у полоні, набуває статусу жертви війни і перебуває під захистом відповідних Женевських конвенцій. Відповідно до зазначеної конвенції до жертв війни відносять цивільних осіб, поранених і хворих комбатантів (законних учасників війни, до яких належить особовий склад збройних сил), які припинили опір та військовополонених. Тобто, заперечення, ігнорування фундаментальних норм, проголошених у цих конвенціях, ставить державу поза межею цивілізованого товариства, а дії кваліфікує як воєнні злочини поряд із агресією, геноцидом і злочинами проти людяності, які вважаються міжнародними злочинами і підпадають під юрисдикцію Міжнародного кримінального суду [1].

Зокрема, Женевська конвенція від 12 серпня 1949 року включає в себе набір правил, які спрямовані забезпечити гуманне поводження з військовополоненими та захист їх прав, а також запобігти насильству та жорстокості. Військовополонені не можуть бути піддані тортурам, жорстокому або принижуваному поводженню, а також примусу до видачі відомостей або зізнань. Вони також мають право на справедливий судовий процес та медичну допомогу. Так само військовополонені завжди повинні бути захищеними, зокрема від актів насилля чи залякування, а також від образ та цікавості публіки. Застосування репресалій до військовополонених забороняється [2, с. 400].

Також, згідно з міжнародними нормами, військовополонених не можна утримувати разом з засудженими. Стаття 56 Женевської конвенції «Про поводження з військовополоненими» встановлює, що «військовополонені не можуть бути поміщені до приміщень пенітенціарного типу (в'язниці, пенітенціарії, каторжні остроги тощо), інші засуджені також не можуть утримуватись разом з військовополоненими». Місця утримання військовополонених, які зазнали дисциплінарних покарань, повинні відповідати вимогам гігієни. Покарані військовополонені мають право на чистоту та гуляння на повітрі не менше двох годин [3].

Таким чином, основними завданнями міжнародного гуманітарного права є, по-перше, вивчення стану дотримання міжнародних стандартів державами і, по-друге, надання допомоги військовополоненим та захисту їх прав. Нажаль, в наш час захист прав військовополонених не має своєї міжнародної судової інстанції.

У сучасному світі дотримання прав військовополонених та їх захист залишаються не лише актуальними, а й життєво необхідними. Ця потреба обумовлена тим, що наразі, під час збройного конфлікту, продовжують траплятися численні порушення міжнародного гуманітарного права. Незважаючи на багаторічні зусилля міжнародного співтовариства,

спрямовані на захист прав військовополонених, їхні права й досі не завжди гарантуються, а самі вони нерідко стають жертвами тортур та інших форм жорстокого поводження.

У висновку хочемо зазначити, що російська федерація, вкотре демонструє зневагу до загальноприйнятих норм поведінки, та продовжує жорстоко поводитися з українськими військовими та військовополоненими. Її дії свідчать про байдужість до людського життя та зневагу до міжнародного гуманітарного права. Росія зобов'язана неухильно дотримуватися принципів, викладених у Женевській конвенції та Статуті ООН про поводження з військовополоненими. Проте, зважаючи на поведінку російської влади, на жаль, важко вірити, що країна-терорист буде поважати міжнародні норми.

Література

1. Правила поводження з військовополоненими. Права полонених. Запоріжжя, 23.09.2022 URL: <https://legalaid.gov.ua/publikatsiyi/pravyla-povodzhennya-z-vijskovopolonenymu-prava-polonenyh/> (дата звернення 25.04.2024).

2. Кравцова М.О., Дацюк Т.К. Міжнародні стандарти захисту прав і дотримання прав військовополонених. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 2. С. 400-401. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/05/71.pdf> (дата звернення 25.04.2024).

3. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12 серп. 1949 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153/conv#n74 (дата звернення 26.04.2024).

УДК 340.12 (043.2)

Колос Н.М., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Миронець О.М., к.ю.н

ПОГЛЯДИ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА НА СУСПІЛЬСТВО ТА ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Суспільство є абсолютно різноманітним явищем. Його характеристика, тобто поведінка, традиції, ідеологія, залежить від середовища в якому формувався носій характеристики суспільства, тобто народ. Відповідно різні народності будуть індивідуально створювати власні держави беручи за основу свою характеристику.

Багато вчених сперечалися стосовно концепту ідеального суспільства. Кожен формував свою точку зору. Взяти, до прикладу, Томаса Мора, який створив однойменну «Утопію», де кожен почуває себе у блазі та працює